

Thành ủy Hải Phòng lãnh đạo phát triển kinh tế biển hiện nay: Thực trạng và giải pháp

Ngày nhận bài: 22/05/2025 | Ngày phản biện: 24/05/2025 | Ngày xuất bản: 14/03/2026

Tác giả: Bùi Xuân Thắng (Bộ Chỉ huy quân sự thành phố Hải Phòng/Quân khu 3)

Tóm tắt: Phát triển kinh tế biển có vai trò quan trọng trong thúc đẩy tăng trưởng kinh tế quốc gia, tạo việc làm, nâng cao đời sống nhân dân, bảo đảm an ninh quốc phòng, bảo vệ chủ quyền biển đảo và khai thác bền vững. Bài viết làm rõ thực trạng Thành ủy Hải Phòng lãnh đạo phát triển kinh tế biển qua những kết quả đạt được cũng như hạn chế còn tồn tại; từ đó, đề xuất giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của công tác này thời gian tới.

1. Đặt vấn đề

Phát triển kinh tế biển là một trong những định hướng chiến lược quan trọng của Đảng và Nhà nước nhằm khai thác hiệu quả tiềm năng, lợi thế biển, góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế nhanh và bền vững. Là thành phố cảng lớn nhất miền Bắc, Hải Phòng giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong chiến lược phát triển kinh tế biển quốc gia. Trong những năm qua, dưới sự lãnh đạo của Thành ủy, kinh tế biển Hải Phòng đã đạt được nhiều kết quả tích cực, nhất là trong phát triển hệ thống cảng biển, dịch vụ logistics, công nghiệp ven biển và hội nhập quốc tế. Tuy nhiên, thực tiễn cũng đặt ra không ít hạn chế, khó khăn như chất lượng tăng trưởng chưa đồng đều, công tác quản lý tài nguyên và môi trường biển còn bất cập, nhận thức của một bộ phận cán bộ và Nhân dân về kinh tế biển chưa đầy đủ. Vì vậy, việc nghiên cứu thực trạng và đề xuất giải pháp nâng cao vai trò lãnh đạo của Thành ủy Hải Phòng đối với phát triển kinh tế biển trong giai đoạn mới là yêu cầu cấp thiết.

2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu được thực hiện trên cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, vận dụng quan điểm lịch sử - cụ thể và cách tiếp cận hệ thống của khoa học chính trị nhằm phân tích toàn diện vai trò lãnh đạo của cấp ủy địa phương đối với phát triển kinh tế biển trong bối cảnh hiện nay. Trên nền tảng đó, bài viết sử dụng hai phương pháp nghiên cứu chủ đạo là phương pháp nghiên cứu trường hợp và phương pháp phân tích tài liệu, đồng thời kết hợp linh hoạt các thao tác phân tích, tổng hợp, so sánh và khái quát hóa khoa học để bảo đảm tính khách quan và độ tin cậy của kết quả nghiên cứu.

Thứ nhất, phương pháp nghiên cứu trường hợp (case study). Bài viết lựa chọn thành phố Hải Phòng làm trường hợp nghiên cứu điển hình nhằm phân tích thực tiễn lãnh đạo phát triển kinh tế biển của cấp ủy địa phương từ năm 2020 đến nay. Việc lựa chọn Hải Phòng xuất phát từ vị trí địa kinh tế – chính trị đặc biệt quan trọng của địa phương này trong chiến lược phát triển kinh tế biển quốc gia. Hải Phòng là trung tâm kinh tế biển lớn ở khu vực phía Bắc, hội tụ đầy đủ các yếu tố đặc trưng của kinh tế biển hiện đại như hệ thống cảng biển quốc tế, dịch vụ logistics, công nghiệp ven biển, kinh tế thủy sản, du lịch biển và phát triển đô thị biển. Đồng thời, đây cũng là địa phương triển khai sớm và tương đối toàn diện các chủ trương, nghị quyết của Đảng về phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam.

Thông qua phương pháp nghiên cứu trường hợp, bài viết tập trung khảo sát sâu quá trình Thành ủy Hải Phòng cụ thể hóa chủ trương của Trung ương thành các nghị quyết, chương trình hành động và cơ chế tổ chức thực hiện; phân tích phương thức lãnh đạo, cơ chế phối hợp giữa các cấp ủy, chính quyền và các chủ thể kinh tế biển; đồng thời đánh giá những kết quả đạt được, hạn chế và nguyên nhân trong quá trình lãnh đạo phát triển kinh tế biển. Phương pháp này cho phép tiếp cận vấn đề trong bối cảnh thực tiễn cụ thể, làm rõ mối quan hệ giữa chủ trương chính trị và hiệu quả triển khai trên thực tế. Trên cơ sở phân tích trường hợp Hải Phòng, bài viết rút ra những nhận định và kinh nghiệm có giá trị tham khảo đối với các địa phương ven biển có điều kiện tương đồng, góp phần bổ sung luận cứ thực tiễn cho nghiên cứu về lãnh đạo phát triển kinh tế biển ở Việt Nam hiện nay.

Thứ hai, phương pháp phân tích tài liệu (document analysis). Phương pháp phân tích tài liệu được sử dụng nhằm khai thác và xử lý có hệ thống các nguồn tư liệu lý luận và

thực tiễn liên quan đến đề tài nghiên cứu. Các tài liệu được phân tích bao gồm: nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Trung ương Đảng về chiến lược phát triển kinh tế biển; các văn bản lãnh đạo, chương trình hành động, báo cáo tổng kết và báo cáo chuyên đề của Thành ủy Hải Phòng, Tỉnh ủy Hải Dương (trước khi hợp nhất địa giới hành chính) và cấp ủy các cấp; số liệu thống kê kinh tế - xã hội; các công trình nghiên cứu khoa học đã công bố; cùng kết quả điều tra xã hội học liên quan đến hoạt động kinh tế biển.

Quá trình phân tích tài liệu được thực hiện thông qua các bước hệ thống hóa, phân loại, đối chiếu và so sánh nhằm nhận diện sự vận động của chủ trương lãnh đạo qua từng giai đoạn, làm rõ cơ sở lý luận và thực tiễn của hoạt động lãnh đạo phát triển kinh tế biển. Việc kết hợp phân tích định tính với xử lý số liệu thống kê giúp đánh giá khách quan thực trạng, đồng thời kiểm chứng các nhận định nghiên cứu bằng bằng chứng thực tiễn. Các dữ liệu khảo sát xã hội học được xử lý bằng phần mềm SPSS góp phần bổ sung góc nhìn đa chiều từ đội ngũ cán bộ trong hệ thống chính trị, doanh nghiệp kinh tế biển và cộng đồng cư dân ven biển, qua đó nâng cao độ tin cậy của kết quả phân tích.

Hai phương pháp nghiên cứu được vận dụng đan xen và bổ trợ lẫn nhau: nghiên cứu trường hợp giúp đi sâu phân tích thực tiễn lãnh đạo tại một địa phương cụ thể, trong khi phân tích tài liệu tạo nền tảng lý luận và bằng chứng khoa học cho các nhận định và kết luận. Sự kết hợp này cho phép bài viết vừa bảo đảm tính khái quát lý luận, vừa phản ánh sinh động thực tiễn lãnh đạo phát triển kinh tế biển, qua đó nâng cao giá trị khoa học và thực tiễn của nghiên cứu.

3. Kết quả và thảo luận

3.1. Kết quả nghiên cứu

Về kết quả đạt được

Một là, Thành ủy Hải Phòng luôn chú trọng lãnh đạo phương hướng, nhiệm vụ phát triển kinh tế biển.

Bám sát các chủ trương, định hướng lớn của Trung ương về phát triển kinh tế biển, đặc biệt là **Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22/10/2018** của Ban Chấp hành Trung

ương về Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; **Nghị quyết số 45-NQ/TW ngày 24/1/2019** của Bộ Chính trị về xây dựng và phát triển thành phố Hải Phòng đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; Quyết định số 892/QĐ-TTg, ngày 26/7/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án phát triển cụm liên kết ngành kinh tế biển gắn với xây dựng các trung tâm kinh tế biển mạnh thời kỳ đến năm 2030, Thành ủy Hải Phòng đã chủ động nghiên cứu, cụ thể hóa và ban hành nhiều văn bản lãnh đạo, chỉ đạo quan trọng về phát triển kinh tế biển. Trên cơ sở đó, Thành ủy đã xác định rõ mục tiêu, định hướng và nhiệm vụ trọng tâm nhằm khai thác hiệu quả tiềm năng, lợi thế biển, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế – xã hội bền vững của thành phố. Nổi bật là **Nghị quyết số 06-NQ/TU ngày 07/6/2018** của Thành ủy về phát triển kinh tế thủy sản, xây dựng Hải Phòng trở thành trung tâm nghề cá lớn của cả nước gắn với ngư trường Vịnh Bắc Bộ; **Quyết định số 1804-QĐ/TU ngày 9/4/2025** của Ban Thường vụ Thành ủy về việc thành lập Ban Chỉ đạo phát triển Khu kinh tế ven biển phía Nam Hải Phòng. Trong đó, bám sát quan điểm chỉ đạo: “Phát triển có trọng tâm, trọng điểm, tập trung phát triển ở những khu vực vùng biển và ven biển gắn với xây dựng thành trung tâm kinh tế biển mạnh của quốc gia với các ngành lĩnh vực kinh tế biển có thể mạnh ưu tiên phát triển nhanh để nâng cao sức cạnh tranh quốc tế và đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững” (Thủ tướng Chính phủ, 2022).

Hai là, lãnh đạo các cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc, đội ngũ cán bộ, đảng viên quán triệt và thực hiện các nghị quyết, quyết định của Thành ủy, Ban Thường vụ Thành ủy về phát triển kinh tế biển.

Thành ủy Hải Phòng đã tập trung lãnh đạo, tổ chức quán triệt và triển khai nghiêm túc các nghị quyết, quyết định của Thành ủy và Ban Thường vụ Thành ủy về phát triển kinh tế biển, cảng biển, dịch vụ logistics, coi đây là nhiệm vụ trọng yếu trong chiến lược phát triển của Thành phố Cảng. Trong đó, Nghị quyết số 02-NQ/TU ngày 2/8/2021 của Thành ủy Hải Phòng về phát triển các loại dịch vụ phục vụ hoạt động cảng biển, dịch vụ logistics đến năm 2021, 2030 và tầm nhìn đến năm 2045 đã tạo cơ sở pháp lý, định hướng và giải pháp cụ thể để các cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc triển khai thực hiện trên toàn thành phố. Trong đó, chỉ rõ: “Hải Phòng là thành phố cảng, đầu mối giao thông quan trọng và cửa chính ra biển của các tỉnh phía Bắc; hệ thống cảng biển, hạ tầng giao thông được đầu tư mạnh, có bước phát triển đột phá

theo hướng đồng bộ, hiện đại. Tốc độ phát triển kinh tế - xã hội của thành phố Hải Phòng ngày càng mạnh mẽ. Giai đoạn 2011-2020 tăng trưởng Tổng sản phẩm trên địa bàn (GRDP) trung bình trên 10%/năm” (Thành ủy Hải Phòng, 2021).

Thành ủy đã chỉ đạo các cấp ủy, tổ chức đảng và đội ngũ cán bộ, đảng viên nghiên cứu, quán triệt sâu sắc nội dung nghị quyết, xây dựng chương trình hành động, kế hoạch thực hiện sát với thực tiễn địa phương, gắn với mục tiêu đưa Hải Phòng trở thành trọng điểm kinh tế biển của cả nước, trung tâm dịch vụ logistics quốc gia và quốc tế, đồng thời phát huy lợi thế cảng biển, dịch vụ và liên kết vùng trong phát triển kinh tế - xã hội. Các cấp ủy và chính quyền đã chủ động phối hợp với các ban, ngành trung ương và địa phương cụ thể hóa nghị quyết, trong đó giao trách nhiệm rõ rệt cho cơ quan quản lý, đơn vị liên quan xây dựng kế hoạch nâng cao hiệu quả quản lý, phát triển kết cấu hạ tầng cảng biển, logistics, đào tạo nguồn nhân lực và thu hút đầu tư trong lĩnh vực kinh tế biển (Minh Hào, 2021).

Ba là, Thành ủy Hải Phòng luôn dành sự quan tâm đặc biệt đến công tác lãnh đạo xây dựng đội ngũ cán bộ chủ chốt, trong đó chú trọng đội ngũ cán bộ hoạt động trong lĩnh vực kinh tế biển, nhằm nâng cao chất lượng nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế của thành phố.

Thành ủy xác định việc kiện toàn bộ máy quản lý nhà nước về biển, đảo là nhiệm vụ quan trọng, góp phần bảo đảm sự thống nhất trong thực hiện chức năng, nhiệm vụ quản lý tổng hợp về biển, đảo trên địa bàn, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý. Trên cơ sở đó, Thành ủy đã chỉ đạo các cơ quan, đơn vị liên quan đẩy mạnh công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý trong lĩnh vực kinh tế biển, chú trọng nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực điều hành và kinh nghiệm thực tiễn. Qua đó, từng bước xây dựng đội ngũ cán bộ có chất lượng, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế biển - lĩnh vực mũi nhọn, thế mạnh quan trọng của thành phố. Tính hết tháng 7/2025, các khu công nghiệp, khu kinh tế trên địa bàn thành phố có 1.900 dự án với tổng vốn gần 50 tỷ USD, tạo việc làm cho hơn 343 nghìn lao động (Mai Lê, 2025).

Theo số liệu công bố trong Sách Trắng Logistics của Hiệp hội Logistics Việt Nam (VLA), đến năm 2030 Hải Phòng sẽ cần khoảng 460.000, trong đó có 368.000 lao

động đã qua đào tạo. Thực tế, Trường Đại học Hàng hải Việt Nam luôn đi đầu trong đào tạo cử nhân chuyên ngành Logistics với năng lực khoảng 300 sinh viên/năm và khoảng 1.000 sinh viên các chuyên ngành gần như: Kinh tế vận tải biển, Kinh tế vận tải thủy, Kinh tế Ngoại thương... (Ban Quản lý khu kinh tế Hải Phòng, 2025).

Bốn là, bên cạnh việc định hướng chiến lược, Thành ủy Hải Phòng đã tăng cường vai trò lãnh đạo, chỉ đạo đối với các thành phần kinh tế và cộng đồng doanh nghiệp trong quá trình tham gia phát triển kinh tế biển của thành phố.

Thành ủy đã tạo điều kiện để doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế phát huy tiềm năng, thế mạnh, tích cực đầu tư vào các lĩnh vực kinh tế biển như cảng biển, logistics, công nghiệp ven biển, dịch vụ hàng hải và du lịch biển. Đặc biệt, Thành ủy luôn xác định cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh là nhiệm vụ then chốt, tập trung chỉ đạo các cấp, các ngành kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc cho doanh nghiệp, đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước. Qua đó, tạo động lực thúc đẩy sản xuất - kinh doanh, khuyến khích đổi mới sáng tạo, nâng cao năng lực cạnh tranh và góp phần hoàn thành, vượt mức các chỉ tiêu kế hoạch hằng năm trong phát triển kinh tế biển. Tính đến hết năm 2025, tổng vốn đầu tư thực hiện trên địa bàn thành phố Hải Phòng ước đạt 321.000 tỷ đồng, tăng 15,6% so với năm 2024. Giải ngân vốn đầu tư công đến ngày 26/12/2025 đã hoàn thành 100% theo kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao. Đặc biệt, số doanh nghiệp thành lập mới đạt 7.200 doanh nghiệp, tăng trên 33% so với năm 2024 (Báo Điện tử Chính phủ, 2026).

Năm là, Thành ủy Hải Phòng lãnh đạo sự phối hợp giữa chính quyền các cấp, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội, các tổ chức kinh tế biển, tổ chức xã hội, xã hội - nghề nghiệp trên địa bàn thành phố tham gia thực hiện các nghị quyết, quyết định của Thành ủy, Ban Thường vụ Thành ủy về kinh tế biển của thành phố.

Theo đó, Thành ủy Hải Phòng đã chỉ đạo tạo dựng cơ chế phối hợp chặt chẽ giữa chính quyền các cấp, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và các tổ chức xã hội - nghề nghiệp trên địa bàn nhằm huy động nguồn lực toàn xã hội tham gia. Thành ủy, Ủy ban nhân dân Thành phố Hải Phòng đã giao trách nhiệm cụ thể cho Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể trong việc tuyên truyền, vận động nhân dân và

doanh nghiệp thực hiện các mục tiêu, nội dung của Nghị quyết liên quan đến kinh tế biển, hướng tới xây dựng sự đồng thuận cao và triển khai thực tế hiệu quả các chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế biển - cảng biển, dịch vụ logistics phù hợp với chiến lược phát triển kinh tế của thành phố (Bùi Xuân Thắng, 2025).

Bên cạnh đó, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội đã tích cực vận động sự tham gia của nhân dân trong các hoạt động phát triển kinh tế biển, góp phần phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc để hiện thực hóa các quan điểm, mục tiêu mà Đảng bộ và chính quyền thành phố đã đề ra (Cổng Thông tin Điện tử thành phố Hải Phòng, 2026). Điển hình như ra mắt ứng dụng Hệ sinh thái số; Công dân số Hải Phòng (Smart Hải Phòng) trong triển khai các hoạt động ứng dụng (Phương Nam, Duy Thính, 2025).

Sáu là, Thành ủy Hải Phòng chú trọng công tác kiểm tra, giám sát về kinh tế biển.

Thành ủy Hải Phòng đã phát huy rõ vai trò lãnh đạo trong phát triển kinh tế biển thông qua việc tăng cường công tác kiểm tra, giám sát đối với các tổ chức, đơn vị, cá nhân trực tiếp tham gia quản lý, tổ chức thực hiện các hoạt động kinh tế biển. Hằng năm, Ban Thường vụ Thành ủy, Ủy ban Kiểm tra Thành ủy đã chủ động xây dựng, triển khai chương trình, kế hoạch kiểm tra, giám sát phù hợp với tình hình thực tiễn, nhằm theo dõi chặt chẽ việc thực hiện các chủ trương, nghị quyết về phát triển kinh tế biển của thành phố.

Nội dung kiểm tra, giám sát được thực hiện có trọng tâm, trọng điểm, tập trung vào các lĩnh vực then chốt như chuyển dịch cơ cấu kinh tế nhằm thúc đẩy phát triển kinh tế biển; huy động và sử dụng hiệu quả nguồn vốn đầu tư, đào tạo và phát triển nguồn nhân lực, xây dựng kết cấu hạ tầng kinh tế biển, cũng như việc thực hiện các chính sách ưu đãi, thu hút đầu tư vào các ngành kinh tế biển trọng điểm. Qua đó, góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo, chỉ đạo của Thành ủy và bảo đảm các chủ trương phát triển kinh tế biển được triển khai đồng bộ, đúng định hướng và sát thực tiễn. Tính đến tháng 7/2025, sản lượng hàng hóa thông qua cảng biển khu vực Hải Phòng đạt 65,5 triệu tấn, tăng 7% so với cùng kỳ năm 2024. Hải Phòng đón tới 10.481 lượt tàu biển vào, rời cảng, tăng 10% so với cùng kỳ năm 2024. Riêng các bến cảng khu bến cảng Lạch Huyện, có 462 lượt tàu biển ra, vào bến cảng với sản lượng

container thông qua đạt 1,2 triệu TEU, tăng 34% so với cùng kỳ năm 2024 (Báo Hải Phòng, 2025). Cảng vụ Hàng hải Hải Phòng tăng cường tuyên truyền, phổ biến pháp luật hàng hải, nội quy cảng biển Hải Phòng; tạo điều kiện thuận lợi nhất cho các doanh nghiệp hoạt động hàng hải. Cảng vụ khai thác có hiệu quả hệ thống hành hải VTS luồng Hải Phòng để hướng dẫn, điều tiết, kiểm tra, giám sát tàu thuyền vào, rời cảng. Đồng thời, chủ trì, phối hợp với các cơ quan quản lý nhà nước trên địa bàn thành phố kiểm tra các công trường thi công công trình hàng hải, các tàu chở xăng dầu, hóa chất, khí hóa lỏng...

Về hạn chế tồn tại

Thứ nhất, nhận thức của một bộ phận cán bộ về vai trò, vị trí và tầm quan trọng của phát triển kinh tế biển còn hạn chế, chưa đầy đủ và thiếu tầm nhìn dài hạn.

Việc quán triệt, vận dụng và cụ thể hóa các nghị quyết của Trung ương, Thành ủy về kinh tế biển có lúc chưa thật sự sát với điều kiện thực tiễn địa phương, còn mang tính chung chung, hình thức, vì vậy hiệu quả tổ chức thực hiện chưa cao (Bùi Xuân Thắng, 2025). Hệ thống văn bản chính sách, pháp luật có liên quan đến phát triển các ngành dịch vụ cảng biển và phục vụ cảng biển chưa hoàn thiện, thường xuyên thay đổi, cập nhật gây khó khăn cho việc triển khai áp dụng (Thành ủy Hải Phòng, 2021).

Thứ hai, sự phối hợp giữa các sở, ban, ngành và các địa phương trong quá trình lãnh đạo, chỉ đạo phát triển các ngành kinh tế biển còn chưa thật sự chặt chẽ, thiếu đồng bộ và nhất quán.

Sự phối hợp, hiệp đồng giữa các cơ quan quản lý nhà nước chuyên ngành về phát triển kinh tế biển có lúc, có nơi còn chưa chặt chẽ, chưa thống nhất; thủ tục hành chính tại các cảng biển đã được đẩy mạnh nhưng chưa đáp ứng được yêu cầu. Một số đơn vị có thời điểm chưa hoàn thành tốt nhiệm vụ; hoạt động ứng dụng công nghệ thông tin trong thực hiện nhiệm vụ còn chậm, chưa đồng bộ (Thành ủy Hải Phòng, 2021). Điều này ảnh hưởng không nhỏ đến tiến độ triển khai các chương trình, dự án, cũng như hiệu quả thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế biển chung.

Thứ ba, công tác lãnh đạo trong việc thu hút và phát huy vai trò của các thành phần kinh tế tham gia phát triển kinh tế biển còn nhiều hạn chế, chưa tạo được động lực

mạnh mẽ cho doanh nghiệp và người dân. Cơ chế, chính sách khuyến khích đầu tư chưa thật sự hấp dẫn, thiếu tính ổn định và đồng bộ, đặc biệt trong các lĩnh vực du lịch biển, dịch vụ cảng biển và dịch vụ logistics. Vì vậy, tiềm năng, lợi thế kinh tế biển chưa được khai thác hiệu quả, tương xứng với điều kiện và vị trí của địa phương (Bùi Xuân Thắng, 2025).

Thứ tư, chính sách về đất đai và hỗ trợ đầu tư đối với ngành kinh tế biển còn chưa ổn định, thiếu tính đồng bộ và nhất quán trong quá trình triển khai thực hiện. Một số cơ chế ưu đãi, khuyến khích đầu tư chậm được ban hành hoặc điều chỉnh chưa kịp thời, chưa phù hợp với yêu cầu phát triển của thực tiễn. Các biện pháp hỗ trợ cụ thể về hạ tầng, thủ tục hành chính, tiếp cận nguồn vốn còn hạn chế, gây khó khăn cho doanh nghiệp. Kết cấu hạ tầng phát triển dịch vụ phục vụ có liên quan đến cảng biển còn nhiều hạn chế, chưa đồng bộ. Công tác quy hoạch cảng biển còn bất cập, chưa đồng bộ về phân khu chức năng, không gian kết nối giao thông sau cảng, kế hoạch thực hiện, quy mô, mục đích sử dụng... (Thành ủy Hải Phòng, 2021).

Thứ năm, vấn đề bổ sung, thu hút và sử dụng cán bộ có trình độ cao trong lĩnh vực kinh tế biển còn nhiều bất cập, chưa được quan tâm đúng mức và thiếu tính chiến lược lâu dài. Cơ chế phát hiện, đào tạo, bồi dưỡng và đãi ngộ nhân lực chất lượng cao chưa thật sự phù hợp, chưa tạo được sức hút đối với đội ngũ chuyên gia, cán bộ giỏi. Vì vậy, nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ phát triển kinh tế biển còn thiếu và chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn (Bùi Xuân Thắng, 2025).

Thứ sáu, công tác kiểm tra, giám sát việc triển khai các chủ trương của Thành ủy trong phát triển kinh tế biển ở một số nơi còn mang tính hình thức, chưa đi vào chiều sâu. Nội dung tuyên truyền chưa phong phú, phương thức thực hiện còn đơn điệu, thiếu tính thuyết phục. Công tác kiểm tra, giám sát chưa thường xuyên, chưa kịp thời phát hiện và chấn chỉnh những hạn chế, vì vậy hiệu quả tổ chức thực hiện chưa cao (Bùi Xuân Thắng, 2025).

3.2. Thảo luận

Trong bối cảnh triển khai Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam, Thành ủy Hải Phòng đã ban hành nhiều chủ trương, nghị quyết và giải pháp nhằm phát huy lợi thế địa phương, thúc đẩy phát triển kinh tế biển trở thành động lực tăng trưởng

quan trọng. Thực tiễn cho thấy, kinh tế biển của thành phố đã đạt nhiều kết quả tích cực, nhất là trong phát triển hệ thống cảng biển, dịch vụ logistics, công nghiệp ven biển và du lịch biển. Tuy nhiên, quá trình lãnh đạo và tổ chức thực hiện vẫn còn bộc lộ một số hạn chế như sự phối hợp giữa các chủ thể chưa đồng bộ, khai thác tiềm năng biển chưa tương xứng, yêu cầu phát triển bền vững đặt ra ngày càng cao. Những vấn đề này đòi hỏi cần có các giải pháp đồng bộ, hiệu quả hơn trong thời gian tới, cụ thể:

Một là, nâng cao nhận thức về vị trí, ý nghĩa chiến lược của phát triển kinh tế biển

Trên cơ sở quán triệt sâu sắc tinh thần Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22/10/2018, Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XII) về Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; trong đó, bám sát quan điểm chỉ đạo: “Phát triển bền vững kinh tế biển trên nền tảng tăng trưởng xanh, bảo tồn đa dạng sinh học, các hệ sinh thái biển; bảo đảm hài hoà giữa các hệ sinh thái kinh tế và tự nhiên... tăng cường liên kết, cơ cấu lại các ngành, lĩnh vực theo hướng nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh; phát huy tiềm năng, lợi thế của biển, tạo động lực phát triển kinh tế đất nước” (Ban Chấp hành Trung ương, 2018). Trên cơ sở đó, Thành ủy Hải Phòng cần tiếp tục chỉ đạo rà soát, cập nhật và tổ chức thực hiện hiệu quả Chương trình hành động về phát triển bền vững kinh tế biển, bảo đảm phù hợp với điều kiện thực tiễn và yêu cầu phát triển của thành phố trong từng giai đoạn. Đồng thời, tập trung cụ thể hóa các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế biển đã được xác định tại Nghị quyết số 91/NQ-HĐND ngày 06/12/2024 của Hội đồng nhân dân thành phố vào các chương trình, kế hoạch hằng năm và trung hạn, trong đó ưu tiên nâng cao chất lượng dịch vụ cảng biển và logistics, phát triển công nghiệp hỗ trợ gắn với cảng biển, mở rộng hợp tác quốc tế trong lĩnh vực kinh tế biển.

Bên cạnh đó, Thành ủy cần đẩy mạnh công tác nâng cao nhận thức cho các cấp ủy, đội ngũ cán bộ, đảng viên và Nhân dân về vai trò, vị trí và tầm quan trọng của kinh tế biển trong chiến lược phát triển bền vững của thành phố. Việc nâng cao nhận thức phải gắn với tăng cường tuyên truyền, phổ biến chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về biển và kinh tế biển, qua đó tạo sự đồng thuận xã hội, phát huy tinh thần trách nhiệm, tính chủ động và sáng tạo của các tầng lớp Nhân dân trong tham gia phát triển kinh tế biển. Đồng thời, cần kết hợp chặt chẽ công tác tuyên truyền

với giáo dục ý thức bảo vệ môi trường, tài nguyên biển, sử dụng bền vững không gian biển và ven biển, gắn phát triển kinh tế biển với bảo đảm quốc phòng - an ninh, trật tự an toàn xã hội trên biển, góp phần xây dựng Hải Phòng trở thành trung tâm kinh tế biển lớn, phát triển nhanh và bền vững. Nội dung tuyên truyền cần tập trung làm rõ các quy định của Luật Biển Việt Nam, Luật Biển quốc tế, Công ước Liên Hợp Quốc về Luật Biển năm 1982 (UNCLOS 1982) và các chủ trương lớn của Đảng về phát triển bền vững kinh tế biển trong giai đoạn mới.

Hai là, đẩy mạnh việc xây dựng và triển khai thực hiện nghị quyết lãnh đạo của Thành ủy đối với phát triển kinh tế biển; gắn phát triển kinh tế biển với bảo đảm quốc phòng, an ninh

Để nâng cao hiệu quả lãnh đạo phát triển kinh tế biển, Thành ủy Hải Phòng cần tiếp tục đổi mới mạnh mẽ nội dung và phương thức lãnh đạo, bảo đảm các chủ trương, nghị quyết bám sát yêu cầu thực tiễn và có tính khả thi cao. Theo đó, các cấp ủy cần cụ thể hóa, thể chế hóa kịp thời các mục tiêu, nhiệm vụ của nghị quyết đại hội Đảng bộ thành phố và đại hội Đảng bộ các cấp, phù hợp với điều kiện phát triển kinh tế biển trong từng giai đoạn. Nội dung nghị quyết, kết luận của cấp ủy cần được xây dựng theo hướng ngắn gọn, rõ trọng tâm, xác định đúng chủ trương, giải pháp thiết thực, đáp ứng yêu cầu chỉ đạo và tổ chức thực hiện trong thực tiễn. Sau khi nghị quyết được ban hành, các cấp, các ngành phải chủ động xây dựng chương trình, kế hoạch hành động cụ thể, xác định rõ mục tiêu, chỉ tiêu, nhiệm vụ, giải pháp, nguồn lực, phân công trách nhiệm và lộ trình thực hiện phù hợp với từng lĩnh vực, địa phương và đơn vị.

Quán triệt quan điểm chỉ đạo của Đảng tại Đại hội XIII: “Thực hiện chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế biển và vùng ven biển gắn với bảo đảm quốc phòng, an ninh, tăng cường xây dựng các khu kinh tế biển, xây dựng các chương trình hỗ trợ ngư dân bám biển, đánh bắt xa bờ, tạo điều kiện cho việc phòng thủ, bảo vệ, kiểm soát và làm chủ vùng biển” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021). Trên cơ sở đó, Thành ủy Hải Phòng cần xác định đây là nhiệm vụ chiến lược lâu dài, có ý nghĩa then chốt đối với sự phát triển bền vững của thành phố. Việc phát triển các khu kinh tế biển, hỗ trợ ngư dân vươn khơi bám biển, khai thác xa bờ cần được thực hiện đồng bộ với củng cố thể trận quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân trên biển. Đồng thời, Thành ủy cần quan tâm xây dựng lực lượng vũ trang vững mạnh, tăng cường phối hợp tuần tra, kiểm soát,

bảo vệ vững chắc vùng biển, đảo. Sự kết hợp chặt chẽ giữa phát triển kinh tế biển với bảo đảm quốc phòng, an ninh sẽ tạo nền tảng vững chắc, góp phần khẳng định vai trò, vị thế của Hải Phòng trong chiến lược phát triển biển quốc gia đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

Ba là, xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý lĩnh vực kinh tế biển đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn khẳng định vai trò quyết định của nhân lực đối với sự thành bại của mọi nhiệm vụ chính trị. Người nhấn mạnh: “Muôn việc thành công hoặc thất bại đều do cán bộ tốt hay kém” (Hồ Chí Minh, 2011); “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc... huấn luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng” (Hồ Chí Minh, 2011). Qua đó cho thấy tầm quan trọng của công tác cán bộ đến hiệu quả, tiến trình công việc. Thực tế cho thấy, việc xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, đặc biệt là đội ngũ cán bộ chủ chốt và cán bộ trực tiếp phụ trách lĩnh vực kinh tế biển, có đủ phẩm chất, năng lực và uy tín là yêu cầu có ý nghĩa then chốt. Trước hết, cần nâng cao nhận thức của các cấp ủy về vai trò quyết định của đội ngũ cán bộ đối với hiệu quả lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện các chủ trương, chính sách phát triển kinh tế biển.

Thành ủy cần tiếp tục rà soát, hoàn thiện quy hoạch đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý trong lĩnh vực kinh tế biển theo hướng mở, linh hoạt, có tầm nhìn dài hạn, bảo đảm tính kế thừa, ổn định và phát triển. Việc lựa chọn, bố trí, sử dụng cán bộ phải căn cứ vào phẩm chất chính trị, đạo đức, năng lực chuyên môn, kinh nghiệm thực tiễn và kết quả công tác, đồng thời chú trọng phát hiện, bồi dưỡng những cán bộ trẻ, cán bộ có tư duy đổi mới, am hiểu về kinh tế biển, quản lý biển, cảng biển, logistics và các ngành kinh tế liên quan. Bên cạnh đó, cần đẩy mạnh công tác đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý lĩnh vực kinh tế biển theo hướng chuyên sâu, thiết thực và gắn với yêu cầu thực tiễn. Nội dung đào tạo cần tập trung vào kiến thức về quản lý tổng hợp biển, kinh tế biển bền vững, pháp luật về biển và hải đảo, hội nhập quốc tế, chuyển đổi số và kỹ năng quản trị hiện đại. Hình thức đào tạo cần đa dạng, kết hợp giữa đào tạo trong nước và hợp tác quốc tế, giữa lý luận và thực tiễn, qua đó nâng cao năng lực hoạch định chính sách và tổ chức thực hiện.

Bốn là, phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân trong phát triển kinh tế biển

Theo đó, các cấp ủy cần tiếp tục lãnh đạo, chỉ đạo Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động đoàn viên, hội viên và các tầng lớp Nhân dân nhận thức đầy đủ, sâu sắc về vị trí, vai trò chiến lược của kinh tế biển đối với sự phát triển bền vững của thành phố. Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội cần phát huy tốt vai trò là cầu nối giữa Đảng, chính quyền với Nhân dân, kịp thời phản ánh tâm tư, nguyện vọng, kiến nghị của Nhân dân và cộng đồng doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực kinh tế biển đến các cơ quan có thẩm quyền. Thông qua đó, góp phần hoàn thiện cơ chế, chính sách, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong quá trình tổ chức thực hiện các chủ trương phát triển kinh tế biển, bảo đảm phù hợp với thực tiễn và lợi ích chính đáng của Nhân dân.

Bên cạnh đó, cần tăng cường vai trò giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội đối với việc triển khai các chương trình, dự án phát triển kinh tế biển, nhất là những vấn đề liên quan đến quy hoạch, đầu tư, bảo vệ môi trường, sinh kế của người dân ven biển và ngư dân. Đồng thời, cần khuyến khích và tạo điều kiện để Nhân dân, đặc biệt là cộng đồng ngư dân, doanh nghiệp và các tổ chức xã hội - nghề nghiệp tham gia trực tiếp vào quá trình phát triển kinh tế biển thông qua các phong trào thi đua, mô hình tự quản, liên kết sản xuất, bảo vệ môi trường biển và giữ gìn an ninh trật tự trên biển.

Năm là, tăng cường sự lãnh đạo, kiểm tra, giám sát của các cơ quan, đơn vị liên quan trong lãnh đạo kinh tế biển

Để nâng cao hiệu quả lãnh đạo phát triển kinh tế biển, việc tăng cường vai trò lãnh đạo, kiểm tra, giám sát của các cơ quan, đơn vị liên quan là yêu cầu quan trọng nhằm bảo đảm các chủ trương, nghị quyết của Đảng được tổ chức thực hiện nghiêm túc, đồng bộ và đúng định hướng. Vì vậy, các cấp ủy, tổ chức đảng cần tiếp tục khẳng định rõ trách nhiệm lãnh đạo toàn diện đối với lĩnh vực kinh tế biển; tăng cường chỉ đạo xây dựng và triển khai các chương trình, kế hoạch kiểm tra, giám sát phù hợp với đặc thù của từng ngành, từng địa phương và từng lĩnh vực kinh tế biển trọng điểm.

Công tác kiểm tra, giám sát cần được thực hiện thường xuyên, có trọng tâm, trọng điểm, tập trung vào các nội dung then chốt như việc cụ thể hóa và tổ chức thực hiện các nghị quyết, kết luận của cấp ủy về phát triển kinh tế biển; công tác quản lý, sử dụng tài nguyên biển; triển khai các dự án đầu tư, xây dựng kết cấu hạ tầng kinh tế biển; thực hiện các chính sách ưu đãi, thu hút đầu tư và bảo vệ môi trường biển. Qua đó, kịp thời phát hiện những hạn chế, bất cập, khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện để có biện pháp chấn chỉnh, điều chỉnh phù hợp.

Bên cạnh đó, cần tăng cường sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan kiểm tra của Đảng với các cơ quan thanh tra, kiểm toán và các lực lượng chức năng của Nhà nước trong công tác kiểm tra, giám sát và xử lý vi phạm liên quan đến kinh tế biển. Việc phối hợp này góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, bảo đảm tính nghiêm minh của pháp luật, đồng thời phòng ngừa, ngăn chặn các hành vi tiêu cực, tham nhũng, lãng phí trong lĩnh vực kinh tế biển. Ngoài ra, cần gắn công tác kiểm tra, giám sát với việc đánh giá trách nhiệm của người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị trong lãnh đạo, chỉ đạo phát triển kinh tế biển. Kết quả kiểm tra, giám sát phải được sử dụng làm căn cứ quan trọng trong công tác cán bộ, thi đua, khen thưởng và xử lý kỷ luật. Thông qua việc tăng cường sự lãnh đạo, kiểm tra, giám sát một cách đồng bộ, nghiêm túc và hiệu quả, sẽ góp phần nâng cao chất lượng lãnh đạo của Đảng, bảo đảm phát triển kinh tế biển theo hướng bền vững, hiệu quả và đúng pháp luật. Trên tinh thần đó, cần bám sát Văn kiện Đại hội XIII của Đảng, đó là: “Tiếp tục xây dựng, hoàn thiện các quy định, quy chế nhằm giữ nghiêm kỷ luật, kỷ cương, nâng cao chất lượng, hiệu lực, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát. Cải tiến, đổi mới phương pháp, quy trình, kỹ năng công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng bảo đảm khách quan, dân chủ, khoa học, đồng bộ, thống nhất, thận trọng, chặt chẽ, khả thi...” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2025).

4. Kết luận

Trong những năm qua, dưới sự lãnh đạo của Thành ủy Hải Phòng, phát triển kinh tế biển đã đạt được nhiều kết quả quan trọng, góp phần khẳng định vai trò của thành phố là trung tâm kinh tế biển lớn của cả nước. Hệ thống cảng biển, dịch vụ logistics, công nghiệp ven biển và hợp tác quốc tế không ngừng được mở rộng, tạo động lực thúc đẩy tăng trưởng kinh tế và chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng hiện đại. Tuy

nhiên, trước yêu cầu phát triển nhanh và bền vững, công tác lãnh đạo phát triển kinh tế biển vẫn còn bộc lộ một số hạn chế, đòi hỏi phải có giải pháp đồng bộ và quyết liệt hơn. Trong thời gian tới, Thành ủy Hải Phòng cần tiếp tục đổi mới phương thức lãnh đạo, tăng cường công tác quy hoạch, quản lý tài nguyên và bảo vệ môi trường biển; đồng thời phát huy vai trò của cả hệ thống chính trị và Nhân dân trong triển khai Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển, góp phần xây dựng Hải Phòng trở thành đô thị biển hiện đại, phát triển bền vững./.

Tài liệu tham khảo

1. Báo Điện tử Chính phủ. (2026). 10 kết quả nổi bật của Thành phố Hải Phòng năm 2025, <https://xaydungchinhhsach.chinhphu.vn/10-ket-qua-noi-bat-cua-tp-hai-phong-nam-2025-119260101155655091.htm>, ngày 1/1/2026.
2. Ban Chấp hành Trung ương. (2018). Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22/10/2018 về Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.
3. Ban Quản lý khu kinh tế Hải Phòng. (2025). Hải Phòng chuẩn bị nguồn nhân lực cho doanh nghiệp trong kỷ nguyên Công nghiệp 4.0, <https://heza.gov.vn/archives/5728?utm>
4. Báo Hải Phòng. (2025). Hàng hóa thông qua cảng biển Hải Phòng tăng 7%, <https://baohaiphong.vn/hang-hoa-thong-qua-cang-bien-hai-phong-tang-7-417868.html>, ngày 3/8/2025.
5. Bùi Xuân Thắng. (2025). Tăng cường sự lãnh đạo của Thành ủy Hải Phòng trong phát triển kinh tế biển , <https://lyluanchinhtrivatruyenthong.vn/tang-cuong-su-lanh-dao-cua-thanh-uy-hai-phong-trong-phat-trien-kinh-te-bien-p29175.html>, ngày 3/5/2025.
6. Cổng Thông tin Điện tử thành phố Hải Phòng. (2026). Xây dựng Hải Phòng trở thành thành phố “Văn minh - Hạnh phúc” - hình mẫu tiêu biểu của mô hình Chủ nghĩa xã hội trong kỷ nguyên mới, <https://haiphong.gov.vn/chien-luoc-ke-hoach-quy-hoach-phat-trien-kinh-te-xa-hoi/xay-dung-hai-phong-tro-thanh-thanh-pho-van-minh-hanh-phuc-hinh-mau-tieu-bieu-cua-mo-hinh-chu-ngh-847346?utm>, ngày 19/1/2026
7. Đảng Cộng sản Việt Nam. (2021). Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, t.1, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.278, 188.
8. Hồ Chí Minh. (2011). Toàn tập. Tập 5. Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tr.280, 309.
9. Mai Lê. (2025). “Khơi nguồn” lao động cho các khu công nghiệp Hải Phòng, <https://baohaiphong.vn/khoi-nguon-lao-dong-cho-cac-khu-cong-nghiep-hai-phong-417861.html>, ngày 3/8/2025.

10. Minh Hào. (2021). Xây dựng và phát triển Hải Phòng trở thành trọng điểm của khu vực phía Bắc và cả nước về dịch vụ cảng biển và logistics, <https://thanhphohaiphong.gov.vn/xay-dung-va-phat-trien-hai-phong-tro-thanh-trong-diem-cua-khu-vuc-phia-bac-va-ca-nuoc-ve-dich-vu-cang-bien-va-logistics.html?>, ngày 25/10/2021.
11. Phương Nam, Duy Thính. (2025). Ủy ban MTTQ Việt Nam thành phố ra mắt thí điểm Hệ sinh thái số, <https://baohaiphong.vn/vi/hoat-dong-cua-lanh-dao-thanh-pho/uy-ban-mttq-viet-nam-thanh-pho-trien-khai-chuong-trinh-ve-dot-pha-phat-trien-khoa-hoc-cong-nghe-doi-moi-sang-tao-va-chuyen-doi-so-quoc-gia-2025416161256.htm>, ngày 16/5/2025.
12. Thủ tướng Chính phủ. (2022). Quyết định số 892/QĐ-TTg, ngày 26/7/2022 phê duyệt Đề án phát triển cụm liên kết ngành kinh tế biển gắn với xây dựng các trung tâm kinh tế biển mạnh thời kỳ đến năm 2030.
13. Thành ủy Hải Phòng. (2021). Nghị quyết số 02-NQ/TU ngày 2/8/2021 về phát triển các loại dịch vụ phục vụ hoạt động cảng biển, dịch vụ logistics đến năm 2021, 2030 và tầm nhìn đến năm 2045, tr.1, 3, 3, 3.